

Utbildningsinspektion i grundskolan i Blentarp

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

1. Normer och värden
2. Kunskaper
3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete
6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde. Rapporten ger således inte en heltäckande beskrivning av all pågående utbildningsverksamhet inom enheten vid den aktuella tidpunkten.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter liksom jämförelser med jämförbara verksamheter är också betydelsefulla vid bedömningarna och för slutsatserna med krav på åtgärder och förbättringar. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Skolform	Antal elever/barn	Skolform	Antal elever/barn
Förskoleverksamhet:	146	Skolbarnsomsorg 6–12 år:	133
Förskoleklass:	31		
Grundskola:	279		

Utbildningen vid rektorsområdet omfattar de två grundskolorna Kyrkskolan med förskoleklass till årskurs tre och Storkskolan med årskurserna fyra till nio. I anslutning till Storkskolan ligger Tallbackens förskola med fyra avdelningar och Gladans förskola med en avdelning samt fem dagbarnvårdare.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i åtta arbetslag fördelade på tre spår: spår A, spår B och spår 12–16. Spår A och B omfattar åldrarna 1 år till och med 11 år. I dessa båda arbetslag ingår också de fem dagbarnvårdarna. Kyrkskolans 6–8 åringar är indelade i fyra åldersblandade arbetslag. I årskurserna 6–9 finns det åldersblandade mentorsgrupper men undervisningen genomförs utifrån elevernas behov och inte alltid kopplat till mentorsgrupperna. Klassundervisning förekommer som ett arbetssätt.

Cirka 50 procent av eleverna är beroende av skolskjuts.

Storkskolans arbetslag för årskurserna 3–5 arbetar i en relativt nyrenoverad enplansbyggnad. Storkskolans huvudbyggnad stod klar år 2000. Den inrymmer Blentarps folkbibliotek, elevcafé, expeditionsdel samt arbetsplatser för elever årskurserna 6–9.

Förutom en lärare per klass finns på Storkskolan i arbetslagen för årskurserna 3–5 även två fritidspedagoger samt två fritidsledare som också fungerar som stöd och resurs. I arbetslagen för årskurserna 6–7 och 8–9 finns dessutom lärare för språkval mm. Sammantaget finns det cirka sju lärare i respektive arbetslag oräknat lärarna i de praktiska och estetiska ämnena. På Kyrkskolan finns det på varje avdelning fritidspedagog och förskollärare som är integrerade i arbetslagen.

Totalt finns det tre speciallärare i rektorsområdet. Dessa är organiserade i en central grupp men är normalt fördelade med en speciallärare på Kyrkskolan och en i arbetslag årskurserna 3–5 samt en i arbetslag årskurserna 6–9. Skolsköterska finns för rektorsområdet tre dagar per vecka. Hennes mottagning är i Storkskolan.

Kyrkskolan som ligger cirka en kilometer från Storkskolan består av flera små hus från olika epoker. Kring skolbyggnaderna finns gräsmattor och fruktträd i en lantlig miljö. Eleverna har idrott och hälsa i en idrottshall vid Storkskolan. Dit de promenerar.

Genomförandet av inspektionen i Blentarp

Skolverket sände den 5 juni 2003 skriftlig information till huvudmannen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektionsteamet med ansvar för Blentarp har bestått av undervisningsråden Anita Lindholm och Agneta Ericsson. Besök i Blentarp inleddes den 6 oktober 2003 och avslutades den 10 oktober 2003.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Blentarps rektorsområde, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Dessutom har rektorn sakgranskat rapporten och givit sina synpunkter. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem etc.

I Blentarps rektorsområde genomfördes formella intervjuer med 53 personer. Personer som intervjuades var rektorn och intendenten, representanter för lärarpersonal, elevvårdspersonal, förskolepersonal, föräldrar och elever. Lektioner i olika klasser och grupper i grundskolan och förskoleklasserna besöktes. Vid besöket observerades även det sociala samspelet under raster och vid skolmåltider. Besök i skolbarnsomsorgen gjordes på båda skolorna. Inspektörerna besökte rektorsområdet under tre dagar – inkluderat en dags besök på Tallbackens förskola.

Bedömning

Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanernas mål framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. I läroplanerna anges också att barn och elever skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön samt få ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen. På samma värdegrund vilar verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet med skolans värdegrund och läroplanernas mål att sträva mot.

Inflytandefrågor är ett prioriterat område i Sjöbo kommun. I Blentarp sker därför en omorganisation, som påbörjades i samband med att den nuvarande rektorn tillträdde sin tjänst i mars 2003. I omorganisationen är elev- och föräldrainflytande ett prioriterat område. Ett samverkansråd med elever, personal och

föräldrar skall enligt den nya organisationsmodellen, vara med i utvecklingen av skolan. Denna modell skall på sikt leda till en ökad elevmedverkan och större ansvarstagande.

Projektet Hela dagen på Storkskolan utgår från en gemensam värdegrund i vilken relationerna mellan elever och vuxna skall stärkas bl.a. för att bryta negativa mönster i elevernas miljö. Eleverna i årskurs 9 ansvarar inom projektet för elevcaféet. De gör inköp och står för försäljning samt har hand om kassan. Pengar som de får in skall eventuellt användas till en gemensam klassresa till Polen.

Elevråd finns på Storkskolan. I varje mentorsgrupp är det en elev som är representant i arbetslagets samverkansråd som arbetslagsledaren leder. Från den gruppen representeras hela Storkskolan i elevsamverkansrådet på ledningsnivå. Detta sammanträder varannan vecka med rektorn. Klassråd finns däremot inte i årskurserna 6–9, utan dessa ersätts av mentorsgrupper. På Kyrkskolan har man detta läsår börjat med elevråd på försök.

Enligt de äldre eleverna på Storkskolan får de på lektionerna välja uppgifter utifrån vad de behöver arbeta med. Eleverna gav som exempel hur de får välja i matematiken. Eleverna årskurserna 7–9 nämnde att de t.ex. hade fått välja vad de ville veta om andra världskriget och studierna planerades sedan utifrån deras val. De menade att de får möjlighet att påverka planering samt läxornas omfång.

De intervjuade föräldrarna, med barn på Kyrkskolan, anser att deras barn tillåts vara olika och att skolan arbetar tematiskt men också utifrån arbetsscheman. Arbetssätten utgår ifrån ”lust, behov och nyfikenhet”. Eleverna själva tycker att de får vara med och bestämma. Som exempel berättade de att de har en planeringsbok och att de får välja från en lista med smått och gott, när veckans planerade arbete är klart. För att eleverna skall känna sig trygga arbetar personalen med mottot att ”alla barn är allas barn”.

Elevens val kommer detta läsår att läggas ut under vissa veckor inspirerade av teman som bygger på skolans profil med internationella relationer/konflikter samt människa, miljö och teknik. De intervjuade eleverna var vid inspektionen inte medvetna om hur elevens val var tänkt att fungera. Planeringen skall startas tidigt under vårterminen 2004. Då kommer eleverna att vara delaktig i planeringsprocessen, säger rektorn.

För att skapa trygghet för förskolebarnen finns ett program för överlämnandet till förskoleklass. På våren innan barnen börjar i förskoleklassen besöker de Kyrkskolan två till tre gånger, ett par timmar åt gången. Dessutom äter de i matsalen en gång. Elever från Storkskolan besöker förskolan och läser sagor för dem. I skolans utvecklingsplaner ingår att samtliga femåringar under vårterminen 2004 skall arbeta i gemensam blocktid. Detta för att de skall lära känna varandra. Delar av deras pedagogiska verksamhet genomförs på Kyrkskolan. Alla femåringar, även från enskilda förskolor, kommer under våren att delta i ett gemensamt teknikprojekt.

Föräldrainflytandet är uppbyggt på samma sätt som elevinflytandet. I varje mentorsgrupp finns en föräldrarepresentant som representerar i arbetslaget. Från varje arbetslag finns en representant som går vidare till ledningsnivån. Arbetet med denna organisation var vid inspektionstillfället under uppbyggnad

och föräldrarna samlades för information om planerad skolutveckling. De fick också utbildning om skolans styrdokument t.ex. läroplanernas innehåll. Föräldrasamverkansrådet är organiserat i ett 1–16-årsperspektiv för att skapa helhetssyn.

Sammanfattningsvis råder ett gott klimat på skolorna och i förskolan. Med den påbörjade organisationen kommer elev- och föräldrainflytandet förmodligen att stärkas men vid inspektionstillfället kunde resultatet ännu inte utläsas. Eleverna i årskurs 9, som tar hand om elevcaféet, ges möjlighet till stort elevinflytande och ansvar, vilket de vid inspektionstillfället väl levde upp till. Eleverna tycker att de har möjlighet att påverka sitt lärande och sin arbetsmiljö. Föräldrarna är positiva till den utveckling mot större elev- och föräldrainflytande som pågår. Det är föredömligt att de föräldrar som ingår i samverkansrådet getts utbildning i skolans styrdokument.

Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Blentarp lämnade 38 elever skolår 9 våren 2002. Könsfördelningen var jämn. Av dessa hade 4 elever utländsk bakgrund. Det genomsnittliga meritvärdet för Blentarps elever var 214,5 och för Sjöbo kommun 201,5. Medeltalet för motsvarande kommungrupp var 200,6 samt för hela riket 204,6. Andel behöriga till nationellt program var för Blentarp 92,1 procent, för Sjöbo kommun 85,9 procent, för motsvarande kommungrupp 89,7 procent samt för riket totalt 89,4 procent. I så gott som all tillgänglig statistik hamnar Storkskolan över vad som gäller för såväl Sjöbo kommun som för motsvarande kommungrupp och riksgenomsnittet.

Differensen mellan pojkars och flickors betyg är i så gott som samtliga ämnen till flickornas fördel. Av de 28 eleverna i kommunen som inte nådde målen i de behörighetsgivande ämnena kom tre från Blentarp.

År 2003 lämnade samtliga elever årskurs 9 med minst godkänt i Engelska, Svenska och Matematik.

År 2001 nådde samtliga 38 elever målen på de nationella proven för skolår 5 i Matematik. I Svenska var det en elev som inte nådde målen och i Engelska en. År 2002 nådde alla 28 elever målen på de nationella proven i Svenska och Matematik medan två inte nådde målen i Engelska.

Inget policydokument över hur skolan ser på kunskaper har redovisats. Skolan är inne i en nystartad utvecklingsprocess och i ett sommarbrev till personalen skriver rektorn att i första "baskunskapsskedet" i början av höstterminen 2003 skall fokus vara på varje elevs nivå då det gäller deras baskunskaper. Därifrån skall ett avstamp tas för att utforma en individuell utvecklingsplan för varje elev. Att utforma individuella utvecklingsplaner var ett utvecklingsarbete som pågick vid tiden för inspektionen. Inför varje baskunskapsskede, fyra gånger per läsår, följer rektorn upp alla elever.

Under maj månad 2003 genomfördes ett projekt kallat Min framtid. I detta projekt ville skolans personal hjälpa de elever, som inte var godkända år 9, att nå målen och om möjligt få godkända betyg för att komma in på gymnasiet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att rektorsområdet når goda resultat och att eleverna i förväntad utsträckning når kunskapsmålen. Skolan är inne i en positiv utvecklingsprocess. Ett föredömligt exempel är att trots de goda resultaten har skolan genom projektet Min framtid satsat extra resurser för att hjälpa den lilla grupp elever som i april 2003 ännu inte nått målen.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med föräldrar, barn, elever respektive de vuxenstuderande i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Blentarps rektorsområde finns ingen tydlig, fungerande handlingsplan mot kränkande behandling. En plan finns i kommunen, och det är till den som skolan hänvisar när inspektionsteamet begär in detta dokument. Av intervjuerna framkom att personalen visste att en plan finns i kommunen men alla visste inte vad den innehåller. Rektorn bekräftar också att det inte finns en plan mot kränkande behandling utan att detta ingår som en del i elevhälsan.

I Blentarp prioriteras, enligt rektorn, elevhälsa och åtgärder mot kränkande behandling. Under våren 2003 arbetade man i rektorsområdet med att få struktur på elevhälsan och arbetet mot kränkande behandling. Ett projekt kallat Elevhälsa startades och detta syftar till att ta fram och implementera organisation, rutiner och uppföljning kring hela begreppet där kränkande behandling är en del. Detta arbete har resulterat i att Kompisstödare utsetts för årskurs 6–9. Skolsköterska, speciallärare och beteendevetare, den så kallade Resursen, har huvudansvaret. Resursen har också ansvar för att utveckla åtgärdsprogram, så att samma rutiner gäller i ett 1–16-årsperspektiv.

Förskolan och skolan har arbetat tillsammans med värdegrunden för att skapa en gemensam syn.

De rutiner rörande kränkande behandling som gällde vid inspektionen är att först kontaktas mentorn sedan arbetslaget och därefter igångsätts förebyggande arbete med hjälp av skolans Resurs. Föräldrarna hade i början av terminen blivit informerade om vad som gäller rörande kränkande behandling och elevhälsa.

Eleverna kände inte till att någon mobbning förekom på skolorna. I början av terminen hade eleverna på Storkskolan fått veta vem de skulle vända sig till om de såg någon som mobbades eller själva blev utsatta.

De intervjuade eleverna på båda skolorna sade att de trivs och att de känner sig trygga. På Kyrkskolan berättade en pojke att han inte kände sig trygg på skol-skjutsen till och från skolan där äldre elever från en annan skola retade honom.

Lärarna menade att de hade uppmärksammat situationen och arbetade tillsammans med pojkens familj för förbättra den.

Projektet Hela dagen på Storkskolan utgår från en gemensam värdegrund i vilken relationerna mellan elever och elever och elever och vuxna skall stärkas. Verksamheten omfattar också aktiviteter på kvällarna. Med projektet vill man knyta samman närsamhället, skolan, fritiden och skoltiden. I projektet utnyttjas skolans lokaler till en aktivare fritid för eleverna. Biblioteket är en central resurs i projektet. På eftermiddagstid finns möjligheter för elever att få hjälp i skolarbetet. Projektet innefattar Storkskolans fritidshemsverksamhet.

I den nya organisationen ges ett stort ansvar till arbetslagen att besluta om arbetssätt och arbetsformer men också hur fördelningen av personalresursen skall tas till vara. Tanken är att personal och elever tillsammans skall ta ett ansvar.

Sammanfattningsvis bedömer inspektionsteamet att i den utvecklingsprocess som skolan befinner sig ägnas tankar och resurser åt elevernas och personalens arbetsmiljö inte minst genom projektet Hela dagen. Samtal kring värdegrund och arbetsmiljö förs på skolorna inom personalgruppen och i klasserna. I dessa samtal deltar också förskolornas personal – för ett 1–16-års perspektiv.

En god psykosocial och fysisk arbetsmiljö rådde vid inspektionstillfället och båda skolorna bedöms utgöra en lugn och trygg miljö för lärande.

En handlingsplan mot kränkande behandling måste finnas på en skola. Planen skall vara känd av personal, elever och föräldrar och tjäna som ett verktyg i det dagliga arbetet. Den skall beskriva hur man arbetar både förebyggande och om en akut situation uppkommer. Trots att ett sådant dokument inte fanns vid inspektionen tycks personalen på de båda skolorna arbeta rutinmässigt som om det finns en plan.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. I förskolan och skolan skall detta ske i samverkan med hemmen. De nationella läroplanerna, andra statliga bestämmelser och kursplanerna ger dock också vissa anvisningar för arbetet. Det finns riktlinjer för stöd, betygssättning och utvecklingssamtal, utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid, etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter barnen, ungdomarna och de vuxna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att närma sig målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Inspektörsteamet har inte fått del av någon för skolan beslutad arbetsplan eller några bearbetningar av de nationella kursplanerna med lokala konkretiseringar av de nationella betygskriterierna. Däremot finns dokumentation rörande mål och visioner, ”skedesplanering” som rör samverkan i ett 1–16-årsperspektiv samt organisationsöversikt med bemanningsplan. Enligt rektorn finns det kursplaner och planering för varje ämne. Detta togs fram under tidigare rektorn. Den nye rektorn valde att inte redovisa detta, eftersom det inte stämde ur ett 1–16-årsperspektiv, såsom man nu vill arbeta i den nya organisationen.

De intervjuade eleverna i de högre årskurserna menade att de i början av terminen fått information av några av sina lärare om vilka mål och betygs-kriterier som gäller för olika ämnen.

Tallbackens förskola har för varje avdelning en verksamhetsplan med målen för sin pedagogiska ambition. En pedagogisk modell finns i form av en ålderstrappa med utvecklingssteg för JAGET, SPRÅKET och MOTORIKEN. Den innehåller också information till föräldrar.

För alla elever på Storkskolan kartläggs läs- och skrivförmågan, för att man skall upptäcka vilka som har svårigheter och av vilket slag svårigheterna är.

Vid samtal med elevvårdspersonal på skolorna framkom att åtgärder sätts in för elever i behov av stöd, såväl kunskapsmässigt som socialt. Skolan upprättar åtgärdsprogram i samarbete med föräldrarna. På grund av att andelen elever i behov av särskilda stödåtgärder ökar på Storkskolan, utan att resurserna ökar i samma omfattning, behöver speciallärarens roll förändras. Specialläraren talar om att en mer handledande roll kanske kan tillgodose fler elevers behov inom klassens ram.

Förskolan har tre barn i behov av särskilt stöd. För dessa barn har åtgärdsprogram upprättats. Personalen menar att de för att klara de stora barngrupperna skulle behöva mer stöd och handledning av specialpedagog med förskolepedagogisk kompetens. I kommunen finns ett resursteam i vilket ingår specialpedagoger samt en barnpsykolog med kunskap kring små barn. Dessa personer är inkopplade kring samtliga elever, enligt rektorn.

Rektorsområdet är inne i ett skede med att utforma sina individuella utvecklingsplaner. Dessa skall bli ett verktyg för att följa varje barn/elev under hela förskole- och skoltiden. Också ett arbete med att förbättra åtgärdsprogrammen sker.

Vid besöken i verksamheterna fanns olika arbetssätt representerade. På Kyrkskolan satt t.ex. eleverna i ring och tillsammans med flera vuxna sjöng de olika engelska sånger. Barnen kunde många sånger och det var delvis de som valde sångerna. Vid ett annat lektionsbesök berättade eleverna om föremål som de haft med sig. Läraren konstruerade med utgångspunkt från elevens saker matematiska problem som inspirerade klassen till lösningar i gruppen.

På Storkskolan besöktes lektioner där eleverna arbetade med bl.a. matematik individuellt och med flera lärare som handledare. Enligt de äldre eleverna på Storkskolan får de på lektionerna välja uppgifter utifrån vad de behöver arbeta med. Eleverna gav som exempel hur de får välja i matematiken. Ibland arbetar de med praktisk matematik, som också kan genomföras utomhus.

Blentarps pedagogiska profil, som skall löpa som en röd tråd från 1 år till 16 år, är dels "Internationella relationer/konflikter" dels "Människa, teknik och miljö". I den internationella profilen dominerar SO-ämnen och språk och i teknikprofilen dominerar NO-ämnen och matematik. Ämnesövergripande projekt, teman och elevens val styrs av dessa profileringar.

Innevarande läsår är schemat för de äldre eleverna lagt så att en dag i veckan ägnas huvudsakligen åt praktiska och estetiska ämnen. Detta medför att övriga veckodagar blir mer teoretiska. Att undervisningen organiserats på detta sätt

motiveras med att arbetslagen skall få möjlighet till gemensam tid med eleverna och färre schematekniska läsningar. Det ger också möjlighet till samarbetet i teoretiska ämnen. Inget visade vid inspektionstillfället på att de praktiska och estetiska ämnena utnyttjat möjligheten att arbeta mer projektinriktat och ämnesövergripande under den tid som gått på terminen. Det teoretiska arbetslaget, menar rektorn, utnyttjar möjligheterna med det mer ”öppna schemat”, så att de arbetar i längre pass och över ämnesområdena. Detta är möjligt eftersom alla i arbetslaget har ”gemensam blocktid” samtidigt med eleverna.

Besöket i skolbarnsomsorgen visade olika sätt att arbeta. Exempel på aktiviteter under fritidshemstid var barn som tillsammans spelade datorspel, barn som lekte fantasilekar i grupp, barn och personal som spelade kort, tyst läsning och högläsning, kreativt skapande med olika material t.ex. grålera och ”vaxlera” samt målarfärg. Barn var också ute och lekte. På Storkskolan gavs barnen möjlighet att gå mellan olika avdelningar vilket för var och en utökade kontakterna, tillgången till material och sysselsättning.

På förskolan fick barnen hjälpa till att duka och under den fria leken varierade lekarna utifrån barnens eget val. Som exempel kan nämnas bygglek, fantasilek i dockskåp, och målning. Personalen berättade att de arbetar enligt Bornholmsmodellen och med språklådor. På fredagarna har de äldre barnen blocktid kring olika teman. De arbetar då tillsammans i de två spåren.

Utvecklingssamtal har man i alla klasser och grupper i såväl förskolan som skolan. Samtalen hålls minst en gång per termin. De intervjuade föräldrarna var i stort sett nöjda med uppläggningsen och ser samtalen som ett samarbete mellan skola och hem.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att de båda skolorna och förskolan uppmärksammar och strävar efter att stödja barnens och elevernas kunskapsutveckling och att särskilda insatser görs för dem i behov av stöd.

Rektorsområdets verksamheter visar på att variera det pedagogiska innehållet så att barnen/eleverna stimuleras till att nå målen samt känna lust att lära. I detta sammanhang är arbetet med att utveckla skolans profil liksom arbetet med att ta fram individuella utvecklingsplaner från förskolan till årskurs nio ett mycket bra initiativ.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete med att beskriva vilka målen är för lärandet i olika årskurser och planeringen för att nå dem är angeläget. På så sätt blir det klarare för både personal, elever och föräldrar vad skolan strävar efter i ett 1–16-årsperspektiv.

Förskolan har i sina verksamhetsplaner visat på bra exempel att arbeta mot målen. För att tillgodose barn med olika problem i stora barngrupper finns behov av specialpedagogisk kompetens riktad just mot förskolepedagogik.

Även om det är för tidigt att utvärdera resultaten av organisationen med att fördela de praktiska och teoretiska ämnena så som Storkskolan gjort, kan ett sådant schema ifrågasättas såvida inte arbetslagen utnyttjar ”blockläggningen” genom att systematiskt organiserar de teoretiska och de praktisk/estetiska dagarna med exempelvis varierande arbetssätt, temaarbete, studiebesök och grupparbete.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för barnomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre arbete. Sammantaget har dessa skyldigheter att se till att rätten till utbildning tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av målen och riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som tas upp vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

Rektorn är ensam skolledare med ansvar för rektorsområdet. Det innebär pedagogiskt ansvar för 70 pedagoger och fem dagbarnvårdare. Totalt omfattar verksamheten på personalsidan 95 personer. Till sin hjälp har han en deltidsanställd assistent, en intendent och en beteendevetare (kurator).

Rektorn kom ny i mars 2003 och hade vid inspektionstillfället cirka ett halvårs erfarenhet som rektor. Detta är hans första tjänst som skolledare. Han har en bred bakgrund som bl.a. egen företagare, affärsutvecklare/konsult och nio år som yrkesofficer parallellt med studier på Skolledarhögskolan.

Inga rutiner fanns i kommunen för överlämnandet i samband med att ny rektor tillsattes. Rektorerna i kommunen träffar varannan vecka chefen för skola och förskoleverksamhet för att få information samt diskutera gemensamma frågor.

Den nye rektorn inledde sin verksamhet med att göra en analys tillsammans med personalen för att få en bild av läget i Blentarp. Därefter bildades arbetslag och tillsattes arbetslagsledare, som tillsammans med honom skulle utveckla skolan samt bilda en skolutvecklingsgrupp. Det pedagogiska utvecklingsarbetet görs idag inom arbetslagen med ledning av arbetslagsledaren och skolutvecklingsgruppen.

Rektorn tillsammans med beteendevetaren och speciallärarna utgör Lilla ledningsgruppen – en ledningsgrupp för elevhälsa. Gruppen har två rutinmässiga möten varje vecka. Då går man bl.a. igenom alla elevärenden samt den löpande verksamheten.

I Ledningsgruppen ingår alla arbetslagsledare tillsammans med skolledningen och den gruppen har möte varannan torsdag. Där planeras och leds hela verksamheten. Den är också med på morgonsamlingen för personalen en gång i veckan i elevcaféet.

I intervjuerna framkommer att rektorn, som en del i sitt ledningsarbete, ofta är ute och besöker verksamheterna. Intervjuade föräldrar på Storkskolan uttryckte sin uppskattning av att det var eleverna som först fick information och besök av rektorn våren 2003, när han tillträdde sin befattning.

Även elev- och föräldramedverkan på ledningsnivå håller på att organiseras. Rektorn har under sin första tid tagit sig an skolans styrning och ledning – speciellt i fråga om organisation och medinflytande vad gäller elever, föräldrar och personal. Det är ett kraftfullt och tydligt ledarskap som märkts vid inspektionen, men innan en så här stor omorganisation visar resultat tar det tid. Rektorns

ambitioner i fråga om styrning och ledning kan avläsas i alla intervjuade grupper såväl bland elever, föräldrar, personal på skolorna och förskolan.

Det finns inga rutiner för regelbundna utvärderingar i förskolan innevarande läsår. Men förskolans frågor får utrymme inom rektorsområdet. Det ställs större krav på arbetslagsledarna och individerna nu och det pedagogiska arbete som gjordes för några år sedan har legat i träda och skall nu börja från början igen, menar personalen.

I Blentarps rektorsområde finns ingen kvalitetsredovisning för skolan. Kvalitetsredovisningen är ämnad att fungera som ett styrinstrument för ledningen i skolan och för kommunen. Uppgifter har lämnats från skolan till kommunen för kommunens kvalitetsredovisning.

Sammanfattningsvis konstaterar inspektörerna att den nye rektorn i sitt ledarskap prioriterat att skapa en kraftfull organisation med en tydlig ledningsstruktur och att detta har skett i samarbete med personalen. Genom denna struktur fördelas inflytandet till såväl personal, elever som föräldrar på olika nivåer – klassnivå, arbetslagsnivå och ledningsnivå. Att tidigt få med föräldrar och elever i samverkan är ett mycket bra initiativ. Att rektorn är synlig ute i verksamheterna bland såväl elever som personal är föredömligt.

När rektorn tillträdde sin tjänst fanns i kommunen inga rutiner för överlämnande från tidigare skolledning. Detta försvårar för den nye rektorn att arbeta vidare på ett eventuellt pågående utvecklingsarbete.

Inspektörerna bedömer att det inte är acceptabelt att skolorna saknar en kvalitetsredovisning men konstaterar samtidigt att ett utvecklande kvalitetsarbete pågår.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Inom en viss utbildning skall det också finnas möjligheter för eleverna att individuellt göra val av kurser eller ämnen.

Granskningen gäller om möjlighet till utbildning ges i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

I Blentarp som är ett område cirka en mil från Sjöbo närsamhälle finns utbildning till och med årskurs nio. Det finns ingen skola som, för de yngre eleverna, är möjlig som alternativ i närområdet. Däremot finns fungerande bussar i ordinarie trafik som kan föra de äldre eleverna till Sjöbo centrum som alternativ 7–9-skola.

Eleverna har, till skillnad mot flera av de andra rektorsområdena i kommunen, inte någon stor frånvaro. Det finns ingen elev som vid inspektionstillfället inte uppfyllde sin skolplikt.

Storsskolan är anpassad till elever med fysiska funktionshinder. I Kyrkskolan är endast matsalen och ett av husen, Kastanjen, där en rullstolsburen elev går, handikappanpassat.

Hittills har det inte varit svårt att få barnomsorg inom skälig tid. Vid intervjuerna framkom att en viss oro för lokalbrist finns inför framtiden med förväntad nyinflyttning och nybyggnation i området. Ett projektarbete pågick vid inspektionstillfället för att lösa det akuta läget inför vårterminen 2004. En förskollärare skall tillsättas i december 2003 för att tillsammans med rektorn ta fram en långsiktig plan för barnomsorgen i området.

Inget utrymme för elevens val finns i veckoschemat, utan valet sker inom temastudier för skolans profilering. Eleverna får ”smaka” på vad olika val kan innebära under den gemensamma Internationella veckan under hösten och den gemensamma Teknikveckan under våren. Efter dessa två ”smakprov” får eleverna välja fördjupningsprojekt/elevens val under två veckor som motsvarar tiden från timplanen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att eleverna ges tillräckliga möjligheter till individuella val enligt författningarna. För elever, föräldrar och utomstående kan det dock vara svårt att uppfatta vilka valmöjligheter som finns i elevens val innevarande läsår.

Det är viktigt att det finns en långsiktig plan för hur man också i framtiden skall tillgodose barnomsorgsplatser för ett ökat antal barn i närområdet. Det är därför bra att en person anställs för att arbeta med just detta.

Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Blentarp är ett relativt stabilt område och invånarna har förhållandevis god utbildningsnivå. Trots det finns det en del elever med behov av stöd. Speciallärare eller specialpedagog finns på båda skolorna. De äldre eleverna har dessutom möjlighet att få läxhjälp på eftermiddagstid inom projektet Hela dagen.

Personalomsättningen är rimlig och inga stora förändringar har skett senaste året. De nyanställningar som gjorts på skolans område har varit av välutbildad personal.

I en avdelning på förskolan är emellertid förskollärarkompetensen enbart 0,88 tjänster. Vid tillsättning av vikarier har det inte gått att få pedagogiskt utbildad personal utan 2,35 tjänster innehas av barnskötare.

En förskollärare projektledare/arbetslagsledare skall anställas under december. Denna skall, som utvecklingsledare tillsammans med rektorn, på fyra månader, ta fram en långsiktig utveckling för barnomsorgen. Rektorn skall därefter lägga ett totalförslag på hur hela barnomsorgen kan omorganiseras för bättre lokalutnyttjande och möjlighet till pedagogisk samordning.

SYO finns för eleverna på Storkskolan en dag i veckan.

Vare sig logoped eller talpedagog finns för elever i behov av denna stödinsats. Barn och elever kan emellertid remitteras till talpedagog efter remiss från centrala resursteamet.

Det är en stor fördel för Storkskolan att ha folkbiblioteket inom skolans väggar. Detta ger en rik tillgång till litteratur och möjlighet att utnyttja bibliotekarien för information. I dag finns tyvärr en minimal datortillgång där, vilket begränsar tillgången till ett modernt informationsutbud. Hade biblioteket varit kopplat till ett modernt mediatek kunde utnyttjandet för både skolans behov och närsamhällets väsentligt ha förbättrats.

Sammanfattningsvis är tillgången till resurser kompetensmässigt och materiellt inom skolan tillfredsställande med hänsyn till författningarnas krav. En plan för hur man också i framtiden skall bibehålla en god pedagogisk kompetens inom förskolan behövs och det är därför bra att en resursperson med bl.a. detta uppdrag nu skall anställas.

Sammanfattande bedömning

Den pedagogiska verksamheten vid Blentarps skolor och förskolor ligger väl i linje med de nationella bestämmelserna och målen för grundskola, förskola och skolbarnsomsorg. Inspektörsteamet bedömer att skolan har förutsättningar att arbeta för att främja alla elevernas lärande. Teamet vill lyfta fram det positiva i den utvecklingsprocess som nu pågår och som bl.a. vill stärka elevinflytande, föräldrainflytande samt sammanföra hela rektorsområdets verksamhet i ett 1–16-årsperspektiv. I detta sammanhang bör projekten Min framtid och Hela dagen nämnas liksom arbetet med att ta fram individuella utvecklingsplaner.

Inspektionsteamet bedömer att det finns utrymme för att förbättra måluppfyllelsen genom

- att fortsätta den pågående utvecklingsprocessen och nu fokusera på att uppsätta tydliga mål för lärandet från förskola till årskurs nio,
- att fortsätta arbetet med att ta fram en långsiktig plan för hur barnomsorgen skall organiseras för att tillgodose barnomsorgsplatser samt för hur den pedagogiska kompetensen i förskolan skall bibehållas samt
- att förtydliga vad som räknas som skolans arbetsplan.

Inspektionsteamet bedömer att verksamheten i Blentarps rektorsområde inte lever upp till författningarnas krav i följande avseenden och åtgärder måste därför vidtas så att

- skolan upprättar en kvalitetsredovisning. En sådan skall årligen upprättas av varje skola enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet. En kvalitetsredovisning skall innehålla en beskrivning av i vilken mån målen för utbildningen uppnåtts. Om målen inte har uppnåtts skall det framgå hur skolan avser att arbeta för att målen skall kunna uppnås. En kvalitetsredovisning – där mål, måluppfyllelse och åtgärder utgör delar i en kontinuerlig utvecklingsprocess – skapar förutsättningar för att synliggöra en skolas resultat vilket i sin tur kan leda till förbättringar samt att

- skolan utarbetar en handlingsplan mot kränkande behandling.
En sådan plan skall redogöra för hur skolan arbetar förebyggande och vilka åtgärder som vidtas när kränkande behandling förekommer. Det är viktigt att skolans strategi i dessa frågor är känd av såväl personal som elever och föräldrar. Att redovisa programmet enbart muntligt ger inga garantier för att handlingsprogrammet blir känt av alla och över tid.

Datum	Ort
2004-01-16	Lund

Anita Lindholm

Agneta Ericsson